

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**
Навчально-науковий інститут права

07-02-64 S

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

SYLLABUS

Цивільне право		CIVIL LAW
Шифр за ОП	ОК 15	Code in Degree Programme
Освітній рівень: Бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)
Галузь знань Право	08	Field of Knowledge Law
Спеціальність Право	081	Field of Study Law
Освітня програма: Право		Degree Programme: Law

Силабус навчальної дисципліни «Цивільне право» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право». Рівне. НУВГП. 2024. 29 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30683>

Розробник силябусу: *Подвірна О.В.* старший викладач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін, *Щербяк Ю.В.*, к.ю.н., доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін,

Силябус схвалений на засіданні кафедри конституційного права та галузевих дисциплін

№ 2 від “25”вересня 2024 року

Завідувач кафедри: Міщук Інна Володимирівна, к.ю.н., професор

Керівник (гарант) ОП: Міщук Інна Володимирівна, к.ю.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ П
Протокол № 2 від “26”вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІП: Цимбалюк В.І. к.ю.н., професор

Попередня версія силябусу (вказати шифр) 07-02-49 S.

2024

© Подвірна, Щербяк

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Право
Спеціальність	081 Право
Рік навчання, семестр	2/3
Кількість кредитів	12,5 всього 4 с: 8,5 кредитів; 5 с: 4 кредити
Лекції:	4 с: 44 годин / 22 години 5 с: 16 годин / 12 години

Практичні заняття:	4 с: 44 годин / 26 годин 5 с: 36 годин / 10 годин
Самостійна робота:	4 с: 167 годин / 207 годин 5 с: 68 годин / 98 годин
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	4 с залік / залік 5 с екзамен/ екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)

Лектор		Подвірна Олена Владиславівна, старший викладач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін
Вікіситет		Олена Владиславівна Подвірна — Wikicitet (nuwm.edu.ua)
ORCID		-
Як комунікувати		o.v.podvirna@nuwm.edu.ua
Лектор		Щербяк Юлія Василівна, к.ю.н., доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін
Вікіситет		Юлія Василівна Щербяк — Wikicitet (nuwm.edu.ua)
ORCID		-
Як комунікувати		y.v.shcherbiak@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Дана дисципліна розроблена відповідно до навчальним плану підготовки юристів. Метою вивчення дисципліни «Цивільне право» в вищому навчальному закладі є забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців з таким рівнем знань, вмінь і навичок у галузі право, які б забезпечували досягнення таких цілей:

а) науково-юридична:

- поглиблене вивчення студентами теоретичних положень дисципліни «Цивільне право», набуття спеціальних практичних навичок і вмінь ефективного застосування теоретичних знань, правильно тлумачити та застосовувати норми цивільного законодавства;
- опанування студентами необхідного рівня науково-методологічної підготовки, який забезпечує їм бачення виникаючих проблем, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та самоудосконалення свого професійного рівня;
- формування навичок прийняття рішень у правових ситуаціях, опанування логікою доказування при встановленні об'єктивної істини у правопорушенні, а також складання процесуальних документів і ділових паперів;

б) загальноосвітня:

- підвищення юридичної культури та ерудиції фахівців, оволодіння позитивним досвідом інших держав щодо застосування знань в галузі цивільного судочинства;

в) виховна:

- формування відданості ідеям істини, добра, справедливості і законності, почуття відповідальності перед суспільством, державою та людиною.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua>

Передумови вивчення*
(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення даного освітнього компоненти є вивчення освітніх компонент ОК11 "Теорія держави і права", ОК12 «Історія держави і права України», ОК13 "Конституційне право України", ОК7«Основи цифрових технологій».

Програма навчальної дисципліни «Цивільне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Право». Дана навчальна дисципліна є теоретико-практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний рівень спеціаліста даної галузі.

Студенти повинні чітко засвоїти загально визнані цивілістичні постулати, опанувати цивілістичний інструментарій, вміти самостійно аналізувати їх законодавче оформлення, оволодіти основними навичками практичного використання цивільно-правових засобів. За цих умов набуті ними знання і практичні навички не застаріють і при прийнятті нових нормативних актів. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є чинне законодавство, практика його застосування, історія розвитку, досвід цивільно-правового розвитку в зарубіжних країнах. Окрім того, цивілістика вивчає також поняття цивільного права, його місце в правовій системі, його походження та закономірності розвитку, систему та зміст цивільно-правових норм, інститутів та підгалузей, їх роль у правовому оформленні життя суспільства та ефективність їх застосування. **Мета дисципліни** – підготовка висококваліфікованого фахівця і особистості з таким рівнем знань, умінь та навиків у галузі цивільного права, який забезпечить його ефективну професійну діяльність. **Завдання дисципліни** – засвоєння теоретичних положень даної дисципліни, яке сприятиме вивченню інших дисциплін, насамперед цивільно-правового циклу, у наступних семестрах.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК18. Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовка та демонстрація результатів дослідження

- ЗК19. Здатність мобілізувати ресурси, організувати та планувати власну діяльність
- ЗК20. Вміння працювати з даними, володіти інформаційною грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві.
- СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
- СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
- СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
- СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .
- СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
- СК10.Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- СК11.Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13.Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- СК14.Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.
- СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення
- СК17. Здатність аналізувати правові процеси і явища в історичному контексті
- СК18. Здатність до складання процесуальних документів
- СК19. Здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосовуючи сучасні інформаційні технології
- СК21. Здатність до розуміння теоретичних засад явища корупції, причини її виникнення і вплив на різні сфери життя, основ національної антикорупційної політики, типових корупційних ризиків та заходів щодо їх усунення;
- СК22. Здатність до розуміння основних засад академічної доброчесності, процедури її забезпечення та відповідальність учасників освітнього процесу за порушення її принципів і норм

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

PH3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

PH5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

PH12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

PH14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

PH15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

PH16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

PH17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

PH18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

PH22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

PH25. Уміти передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та академічною доброчесністю, реалізовувати заходи щодо їх запобігання у межах напрямів своєї діяльності.

Структура та зміст дисципліни

4 семестр Модуль 1.

Тема 1: Цивільне право в системі права України. Цивільне законодавство.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год. (PH 3, PH 15, PH 19, PH 20, PH 22).

1. Співвідношення публічного та приватного права. Цивільне право, як приватне право.
2. Предмет цивільно-правового регулювання.
3. Майнові відносини, які регулюються цивільним правом. Особисті немайнові відносини, які регулюються цивільним правом.
4. Поняття цивільного законодавства. Співвідношення цивільного права і цивільного законодавства.
5. Система цивільного законодавства.
6. Роль звичаїв ділового обороту в регулюванні цивільних правовідносин.
7. Кодифікація та інші форми систематизації цивільного законодавства.
8. Дія цивільного законодавства у часі. Зворотня сила цивільного закону. Дія цивільного законодавства у просторі та по колу осіб.

9. Тлумачення цивільно-правових норм. Застосування цивільного законодавства по аналогії.
10. Взаємозв'язок і диференціація цивільного та господарського законодавства.

Тема 2. Цивільні правовідносини

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год. (РН 3, РН 5, РН 15, РН 19, РН 20, РН 22).

1. Поняття, особливості та загальна характеристика правовідносин.
2. Співвідношення цивільних правовідносин з відносинами, які складають предмет регулювання інших галузей права.
3. Загальна характеристика елементів цивільно-правових відносин.
4. Суб'єкти цивільно-правових відносин.
5. Об'єкти цивільно-правових відносин.
6. Зміст цивільно-правових відносин.
7. Класифікація цивільних правовідносин.

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год.

(РН12, РН 14, РН 15, РН 19).

1. Поняття цивільної правосуб'єктності. Фізична особа (громадянин) як суб'єкт цивільного права.
2. Поняття правоздатності фізичних осіб. Співвідношення цивільної правоздатності і суб'єктивних цивільних прав.
3. Ім'я фізичної особи як основний засіб індивідуалізації.
4. Місце проживання фізичної особи та його юридичне значення.

Тема 4. Дієздатність фізичної особи

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год (РН3, РН 5, РН 12, РН 13).

1. Поняття та види дієздатності фізичних осіб.
2. Обмеження дієздатності фізичної особи: підстави, порядок та правові наслідки.
3. Визнання фізичної особи недієздатною: підстави, порядок та правові наслідки.
4. Порядок, умови та правові наслідки визнання особи безвісно відсутньою та оголошення померлою.

Тема 5. Поняття та ознаки юридичної особи. Створення та припинення юридичних осіб.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год. (РН 3, РН 4, РН 15, РН 19, РН 20, РН 22).

1. Поняття, ознаки та види юридичних осіб.
2. Поняття і види правосуб'єктності юридичних осіб.

3. Індивідуалізація юридичних осіб, її способи та цивільно-правове значення.
4. Цивільно-правовий статус філій та представництв юридичної особи. Порядок і способи утворення юридичних осіб. Установчі документи юридичної особи.
5. Державна реєстрація юридичної особи та її правове значення.
6. Припинення діяльності юридичної особи. Порядок ліквідації юридичної особи.
7. Банкрутство юридичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності.
8. Реорганізація юридичної особи. Способи реорганізації.

Тема 6. Види юридичних осіб

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год. (РН5, РН 15, РН 19, РН 20 , РН 22).

1. Види юридичних осіб.
2. Підприємства Установи..
3. Господарські товариства.
4. Кооперативи.
5. Об'єднання юридичних осіб.
6. Об'єднання громадян.

Тема 7. Держава та публічно-правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 9 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год.

(РН 3, РН 4 , РН 15, РН 19, РН 20 , РН 22).

1. Поняття, зміст та особливості цивільної правосуб'єктності держави.
2. Випадки участі держави в цивільних правовідносинах.
3. Україна та інші держави як суб'єкти права загальнодержавної власності.
4. Україна та інші держави як учасники цивільних правовідносин.
5. Інші публічно-правові утворення як учасники цивільних правовідносин.

Тема 8. Об'єкти цивільних правовідносин.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год. (РН 3, РН 4 , РН 15, РН 19, РН 20 , РН 22).

1. Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин.
2. Поняття речей та їх ознаки. Класифікація речей та її правове значення. Поняття майна.
3. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин.
4. Поняття та особливості цивільно-правового режиму валютних цінностей.
5. Поняття та основні види цінних паперів.
6. Єдиний майновий комплекс підприємства як об'єкт правовідносин.

7. Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин.
8. Результати творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин.
9. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних правовідносин.

Тема 9. Правочини

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год.

(РН 12, РН 13, РН 15, РН 19, РН 20, РН 22).

1. Поняття та правова природа правочину.
2. Види правочинів.
3. Умови дійсності правочинів.
4. Форма правочину. Сторони в правочині.
5. Зміст правочину.
6. Єдність (відповідність) волі і волевиявлення сторін правочину.

Тема 10. Недійсність правочинів.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год.

(РН3, РН 5, РН 13, РН 15, РН 21, РН 22).

1. Поняття недійсного правочину. Правові наслідки недійсності правочину.
2. Нікчемні та оспорювані правочини.
3. Фіктивні та удавані правочини.
4. Правові наслідки недійсності окремої частини правочину.

Разом за МК 1: денна форма: лекції – 20 год., практичні – 20 год., самостійна робота – 87 год.; заочна форма: лекції – 10 год., практичні – 10 год., самостійна робота – 100 год.

Модуль 2

Тема 11. Представництво

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год.

(РН 9, РН 17, РН 12, РН 13, РН 22).

1. Поняття представництва та сфера його застосування. Види представництва.
2. Повноваження представника.
3. Представництво без повноважень та з перевищенням повноважень.
4. Довіреність. Форма та зміст довіреності.
5. Види довіреності. Наслідки припинення та недійсності довіреності.

Тема 12. Тема: Строки. Позовна давність

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год.

(РН 9, РН 21, РН 12, РН 13, РН 22).

1. Поняття та види строків в цивільному праві. Строки та терміни.

2. Строки здійснення цивільних прав.
3. Строки виконання цивільних обов'язків.
4. Поняття та значення строку позовної давності.
5. Види строків позовної давності. Початок перебігу строку позовної давності. Зупинення, переривання та поновлення строків позовної давності.
6. Наслідки спливу позовної давності.
7. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 13. Здійснення та захист цивільних прав

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 10 год.

(РН 5, РН 12, РН 19, РН 20, РН 21).

1. Поняття здійснення суб'єктивного цивільного права. Поняття виконання суб'єктивного цивільного обов'язку.
2. Поняття і зміст суб'єктивного права на захист.
3. Способи захисту цивільних прав.
4. Виконання цивільних обов'язків. Забезпечення виконання цивільних обов'язків.
5. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав.
6. Поняття та зміст самозахисту цивільних прав. Необхідна оборона та як спосіб самозахисту цивільних прав.

Тема 14. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 11 год. (РН 5, РН 12, РН 19, РН 20, РН 21).

1. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.
2. Право на життя як невід'ємне право фізичної особи.
3. Право на охорону здоров'я та на медичну допомогу: їх забезпечення та реалізація.
4. Зміст та забезпечення права на свободу та особисту недоторканість.
5. Правове регулювання відносин у сфері донорства крові, її компонентів, органів та інших анатомічних матеріалів.
6. Правова характеристика інших особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи (право на сім'ю, на опіку або піклування, на безпечне для життя та здоров'я довкілля).
7. Поняття та види особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
8. Право на ім'я. Підстави та порядок зміни імені фізичною особою.
9. Честь, гідність та ділова репутація як об'єкти правової охорони. Захист права на честь і гідність.
10. Право на інформацію. Поняття та види інформації. Особливості правової охорони відкритої, конфіденційної та таємної

інформації.

11. Правова охорона особистих паперів та кореспонденції. Розпорядження особистими паперами. Обмеження права на таємницю кореспонденції.

12. Охорона інтересів фізичної особи при проведенні фото -, кіно -, теле - та відеозйомок.

13. Гарантії права на свободу літературної, художньої, наукової та технічної творчості. Інші особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Тема 15. Поняття права власності.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 11 год. (РН 3, РН 5, РН 15, РН 19).

1. Власність і право власності: співвідношення.
2. Зміст права власності.
3. Форми і види права власності за законодавством України.
4. Підстави виникнення та припинення права власності та інших речових прав.
5. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором.
6. Юридичні гарантії здійснення права власності.
7. Реєстрація речових прав: порядок та правове значення

Тема 16. Права власності фізичних осіб. Право власності юридичних осіб.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 11 год

(РН 3 РН 5, РН 12, РН 13, РН 16, РН 22).

1. Поняття та ознаки права приватної власності. Місце приватної власності серед інших форм власності.
2. Особливості підстав виникнення і припинення права приватної власності фізичних осіб.
3. Суб'єкти права приватної власності фізичних осіб.
4. Об'єкти права приватної власності фізичних осіб.
5. Зміст і здійснення права приватної власності фізичних осіб.
6. Поняття та ознаки права власності юридичних осіб.
7. Суб'єкти і об'єкти права власності юридичних осіб.
8. Особливості права власності окремих видів юридичних осіб:

Тема 17. Тема: Право державної власності. Право комунальної власності.

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 11 год

(РН 3 РН 5, РН 12, РН 13, РН 16, РН 22).

1. Поняття та ознаки права державної власності.
2. Суб'єкти права державної власності.

3. Об'єкти права загальнодержавної та республіканської (Республіки Крим) власності.

4. Здійснення права державної власності. Правовий режим майна державного підприємства та державної установи.

5. Порівняльний аналіз речових прав на майно державних підприємств та установ (юридичних осіб публічного права) за Цивільним та Господарським кодексами України.

6. Поняття та особливості права комунальної власності.

7. Суб'єкти права комунальної власності. Об'єкти права комунальної власності.

8. Зміст права комунальної власності. Здійснення права комунальної власності.

9. Цивільно-правовий статус комунальних підприємств та установ.

Тема 18. Тема: Право спільної власності. Інші речові права

Денна форма: лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 11 год. (РН 3, РН 5, РН 10, РН 13).

1. Поняття права спільної власності та її види.

2. Поняття спільної часткової власності.

3. Право спільної сумісної власності.

4. Право спільної власності подружжя. Законний правовий режим майна подружжя. Правовий режим майна подружжя за шлюбним контрактом.

5. Поняття та види обмежених речових прав.

6. Загальна характеристика володіння чужим майном.

7. Поняття та види сервітутів. Земельні сервітути. Особисті сервітути. Припинення сервітутів.

8. Право користування чужою землею для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).

9. Право користування чужою землею для забудови (суперфіцій).

Тема 19. Захист права власності та інших речових прав

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 4 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 11 год

(РН 5, РН 12, РН 21, РН 22).

1. Поняття та основні цивільно-правові способи захисту права власності.

2. Витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов).

3. Захист прав власника від порушень, не поєднаних з позбавленням володіння (негаторний позов).

4. Захист прав володільця, який не є власником.

5. Позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту).

6. Позов про визнання права власності.

7. Випадки позбавлення права власності.

8. Відповідальність державних органів за видання актів, які порушують права власників.

9. Відповідальність за неправомірне втручання у здійснення власниками своїх повноважень.

Тема 20. Право інтелектуальної власності.

Денна форма: лекції – 4 год., практичні – 4 год., самостійна робота – 8 год.

Заочна форма: лекції – 3 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 11 год

(РН 3, РН 16, РН 20, РН 22).

1. Поняття права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
2. Джерела правового регулювання відносин, пов'язаних з інтелектуальною діяльністю та індивідуалізацією товарів та їх виробників.
3. Об'єкти права інтелектуальної власності.
4. Первісні та похідні суб'єкти права інтелектуальної власності.
5. Зміст права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності.
6. Система права інтелектуальної власності. Авторське та патентне право: спільне і відмінність у цивільно-правовому регулюванні відносин, пов'язаних з творчою діяльністю.
7. Захист права інтелектуальної власності судом.

Разом за МК 2 : **денна форма:** лекції – 24 год., практичні – 24 год., самостійна робота – 80 год.; **заочна форма:** лекції – 12 год., практичні – 16 год., самостійна робота – 107 год.

УСЬОГО: **денна форма:** лекції – 44 год., практичні – 44 год., самостійна робота – 167 год., всього 255 год; **заочна форма:** лекції – 22 год., практичні – 26 год., самостійна робота – 207 год., всього 255 год.

5 семестр Модуль 1.

Тема 1. Загальні положення про зобов'язання

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 2 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 5, РН 19, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Поняття та система зобов'язального права
2. Поняття та основні риси цивільно-правового зобов'язання
3. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань
4. Суб'єкти цивільно-правового зобов'язання
5. Заміна кредитора у цивільно-правовому зобов'язанні
6. Об'єкти цивільно-правового зобов'язання
7. Види цивільно-правових зобов'язань

Тема 2. Виконання зобов'язання. Забезпечення виконання зобов'язання
Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 1 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 12, РН 17, РН 18, РН 21, РН 22).

1. Поняття та принципи виконання зобов'язання
2. Суб'єкти виконання зобов'язання. Виконання зобов'язання з множинністю осіб
3. Предмет виконання зобов'язання. Строк, місце та спосіб виконання зобов'язання
4. Поняття та загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань. Види способів забезпечення виконання зобов'язань.
5. Поняття та значення неустойки
6. Види неустойки. Збільшення та зменшення розміру неустойки.
7. Поняття та загальна характеристика завдатку. Відмежування завдатку від авансу. Функції завдатку
8. Поняття поруки. Особливості відповідальності поручителя.
9. Поняття та загальна характеристика гарантії. Відмежування гарантії від поруки.
10. Поняття, функції та сфера застосування застави. Види застави.
11. Порядок звернення стягнення на предмет застави. Притримання як вид (спосіб) забезпечення виконання зобов'язань.

Тема 3. Відповідальність за порушення зобов'язання. Припинення зобов'язання

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 1 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 5, РН 12, РН 15, РН 20, РН 22).

1. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності
2. Функції цивільно-правової відповідальності
3. Форми та види цивільно-правової відповідальності
4. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань.
5. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності
6. Поняття та форми вини в цивільному праві
7. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування
8. Підстави звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.
9. Поняття припинення зобов'язання та способів припинення зобов'язання.
10. Припинення зобов'язання зарахуванням: поняття та основні умови.
11. Домовленість сторін як спосіб припинення зобов'язання. Види домовленості (новація, відступне, прощення боргу).
12. Неможливість виконання як спосіб припинення зобов'язання.
13. Припинення зобов'язання поєднанням боржника та кредитора в одній особі.
14. Випадки припинення зобов'язання смертю фізичної особи.
15. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.

Тема 4. Загальні положення про договір

Денна форма: лекції – 0.5 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 5, РН 12, РН 17, РН 19, РН 21, РН 22).

1. Поняття та функції цивільно-правового договору. Реалізація принципу свободи договору
2. Види цивільно-правових договорів. Нові договірні конструкції в Цивільному кодексі України (публічний договір, попередній договір, договір приєднання, договір на користь третьої особи)
3. Зміст договору як юридичного факту. Види умов договору.
4. Стадії укладення цивільно-правового договору.
5. Поняття та ознаки оферти. Юридична дія оферти
6. Поняття та ознаки акцепту
7. Форма цивільно-правового договору. Момент укладення цивільно-правового договору. Зміна та розірвання цивільно-правового договору: підстави та правові наслідки

Тема 5. Загальна характеристика договору купівлі-продажу.

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 12, РН 15, РН 17, РН 19, РН 21).

1. Поняття та загальна характеристика договору купівлі-продажу.
2. Види договору купівлі-продажу.
3. Сторони договору купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін в договорі купівлі-продажу.
4. Предмет та форма договору.
5. Зміст договору купівлі-продажу. Істотні умови договору купівлі-продажу.
6. Кількість товару. Якість товару. Асортимент товару. Комплектність товару.
7. Момент виникнення обов'язку продавця передати товар. Момент виникнення права власності. Ризик випадкової загибелі проданої речі.
8. Правові наслідки порушення договору купівлі-продажу товару.

Тема 6. Окремі види договорів купівлі-продажу

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 5, РН 17, РН 19, РН 11, РН 15, РН 22).

1. Договір роздрібною купівлі продажу.
2. Продаж товару за зразками.
3. Продаж товарів з використанням автоматів.
4. Договір купівлі-продажу з умовою про доставку товару покупцеві.
5. Договір з умовою про прийняття покупцем товару у встановлений строк.
6. Договір найму-продажу.
7. Договір купівлі-продажу на біржі.
8. Договір поставки.

9. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
10. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
11. Договір міни (бартеру).

Тема 7. Договір дарування

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 5, РН 17, РН 19, РН 11, РН 15, РН 22).

1. Поняття та ознаки договору дарування.
2. Предмет та форма договору дарування.
3. Сторони договору дарування.
4. Зміст договору дарування.
5. Види договору дарування.

Тема 8. Тема: Договір ренти. Договір довічного утримання

Денна форма: лекції – 0.5 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 14, РН 15, РН 19, РН 21, РН 22).

1. Поняття договору ренти.
2. Сторони за договором ренти. Строк договору ренти.
3. Форми і зміст договору ренти.
4. Предмет договору ренти. Форма і розмір ренти.
5. Підстави та наслідки розірвання договору ренти за ініціативою одержувача або платника ренти.
6. Поняття та ознаки договору довічного утримання (догляду).
7. Форма договору довічного утримання (догляду).
8. Сторони договору довічного утримання (догляду). Права та обов'язки сторін за договором довічного утримання (догляду).
9. Предмет договору довічного утримання (догляду).
10. Способи забезпечення виконання договору.
11. Особливості припинення договору довічного утримання (догляду).

Тема 9 . Договір найму (оренди). Окремі вид договору найму (оренди).

Денна форма: лекції – 0.5 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 9, РН 11, РН 19, РН 20, РН 22).

1. Поняття та загальна характеристика договору майнового найму (оренди).
2. Елементи договору майнового найму (оренди).
3. Форма договору майнового найму (оренди).
4. Строк договору майнового найму (оренди).
5. Права та обов'язки наймодавця за договором майнового найму (оренди).

6. Права та обов'язки наймача за договором майнового найму (оренди).
7. Припинення договору майнового найму (оренди).
8. Право орендаря на укладення договору оренди на новий строк після закінчення строку оренди.
9. Поняття та особливості договору прокату.
10. Поняття та види договору лізингу.
11. Суб'єкти та об'єкти договору лізингу.
12. Зміст договору лізингу.
13. Договір оренди державного та комунального майна: поняття, суб'єкти та об'єкти.
14. Договір оренди транспортних засобів.
15. Договір оренди будівлі або іншої капітальної споруди.

Тема 10 . Договір найму (оренди) житла. Договір позички.

Денна форма: лекції – 0.5 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 5, РН 17, РН 19, РН 11, РН 15, РН 22).

1. Поняття договору найму житлового приміщення. Предмет договору найму.
2. Підстави та особливості укладення договору найму житлового приміщення в будинках державного, комунального та громадського житлових фондах.
3. Сторони договору майна. Поняття члена сім'ї наймача. Права та обов'язки наймача, членів його сім'ї та наймодавця.
4. Підстави та порядок припинення договору найму. Наслідки припинення договору.
5. Поняття та загальна характеристика договору позички.
6. Сторони договору позички. Об'єкт договору позички.
7. Строк договору позички. Форма договору позички.
8. Права та обов'язки сторін за договором позички. Правові наслідки припинення договору позички.

Разом за МК 1: *денна форма: лекції – 8 год., практичні – 20 год., самостійна робота – 32 год.; заочна форма: лекції – 5 год., практичні – 5 год., самостійна робота – 50 год.*

Тема 11. Договір підряду. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 9, РН 12, РН 15, РН 17, РН 18, РН 22).

1. Поняття та ознаки договору підряду. Відмежування його від трудового договору, договору поставки та договорів з надання послуг.
2. Сторони договору підряду. Права та обов'язки сторін. Множинність осіб в договорі підряду та залучення для виконання договору третіх осіб. Зміст договору підряду.
3. Ризик у підрядних відносинах. Відповідальність за договором підряду.

4. Види договорів підряду.
5. Договір побутового підряду.
6. Договір будівельного підряду.
7. Договір підряду на виконання проектних та пошукових робіт.
8. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Тема 12. Загальні положення про послуги. Транспортні зобов'язання
Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 9, РН 12, РН 15, РН 17, РН 18, РН 22).

1. Поняття та правова природа договору про надання послуг.
2. Види договорів про надання послуг.
3. Предмет договору про надання послуг. Зміст договору про надання послуг.
4. Відповідальність сторін за договором про надання послуг. Одностороння відмова від договору про надання послуг та її правові наслідки.
5. Загальна характеристики договорів про надання послуг. Відмежування договорів про надання послуг від договорів про виконання робіт.
6. Види перевезень за законодавством України.
7. Джерела регулювання транспортних перевезень.
8. Загальна характеристики договору про перевезення вантажів.
9. Виконання договорів про перевезення вантажів.
10. Відповідальність сторін за договором про перевезення вантажу.
11. Договір про перевезення пасажирів та багажу.
12. Претензії та позови при перевезеннях.
13. Загальна характеристика договору про транспортне експедирування.

Тема 13 . Договір зберігання. Спеціальні види зберігання
Денна форма: лекції – 0.5 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 5, РН 19, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Договір зберігання: поняття, юридична природа, місце серед інших договірних зобов'язань:
2. Сторони, предмет (матеріальний об'єкт), форма та строк договору зберігання:
3. Права та обов'язки сторін за договором зберігання.
4. Відповідальність сторін у зобов'язаннях зі зберігання. Підстави та межі відповідальності зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі.
5. Особливості зберігання на товарному складі.
6. Загальна характеристика спеціальних видів зберігання.

Тема 14. Договір доручення. Договір комісії

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 5, РН 19, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Правова природа договору доручення. Сторони, форма і зміст договору доручення.
2. Співвідношення договору доручення і довіреності. Зміст доручення та умови його виконання.
3. Підстави припинення договору доручення. Правові наслідки припинення договору доручення.
4. Відмежування договору доручення від агентського договору, договору комісії, договору управління майном, договору про надання послуг
5. Поняття договору комісії. Комісія і суміжні правові конструкції.
6. Елементи договору комісії. Зміст договору комісії.
7. Припинення договору комісії.
8. Особливості договору консигнації.

Тема 15 . Договір управління майном. Договір страхування

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0.5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 5, РН 19, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Поняття договору управління майном. Правове регулювання та особливості права довірчої власності за цивільним законодавством України.
2. Об'єкти договору управління майном. Суб'єкти договору управління майном.
3. Здійснення повноважень управителем майна. Відповідальність управителя майном
4. Основні страхові поняття: страховий ризик; страховий випадок; страхова сума; страхова премія; франшиза; суброгація.
5. Поняття та підстави виникнення страхових зобов'язань.
6. Порядок укладання та форма договору страхування. Зміст договору страхування.
7. Припинення дії та недійсність договору страхування.
8. Окремі види зобов'язань з особистого страхування. Деякі види зобов'язань з майнового страхування.

Тема 16 . Недоговірні зобов'язання із правомірних дій

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 5 год

(РН 3, РН 5, РН 19, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Загальна характеристика недоговірних зобов'язання із правомірних дій.

2. Публічна обіцянка винагороди. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу.

3. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

4. Рятуння здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.

Тема 17. Зобов'язання із завдання шкоди

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 1 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 6 год

(РН 9, РН 12, РН 19, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Поняття та загальна характеристика зобов'язання із завдання шкоди.

2. Суб'єкти та об'єкт зобов'язання із завдання шкоди. Право регресу до винної особи. Регресні вимоги та їх види. Цивільно-правова відповідальність за завдання шкоди. Підстави (умови) відповідальності за завдання шкоди.

3. Поняття протиправної поведінки. Поняття шкоди. Поняття причинного зв'язку між протиправною поведінкою та завданою шкодою. Поняття недоговорної вини. Випадки відповідальності без вини.

4. Підстави звільнення від відповідальності за завдання шкоди. Відповідальність юридичної або фізичної особи за шкоду, заподіяну їхнім працівником або іншою особою.

5. Відповідальність за шкоду, завдану малолітніми, неповнолітніми та недієздатними особами. Відповідальність за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки. Відповідальність за шкоду, завдану актами влади. Відповідальність за шкоду, заподіяну правоохоронними органами. Відповідальність за шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи. Відповідальність за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). Компенсація моральної шкоди.

Тема 18 . Спадкове право.

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0,5 год., практичні – 0,5 год., самостійна робота – 6 год

(РН 9, РН 12, РН 19, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Універсальне та сингулярне правонаступництво у спадковому праві. Значення спадкового права.

2. Спадкове законодавство. Поняття і значення відкриття спадщини. Час відкриття спадщини.

3. Правове регулювання місця відкриття спадщини. Вжиття заходів до охорони спадкового майна. Пред'явлення претензій кредиторами спадщини.

4. Ознаки правочину про прийняття спадщини. Способи прийняття спадщини. Презумпція прийняття спадщини.

5. Строки для прийняття спадщини. Безумовність, беззастережність та безповоротність акту прийняття спадщини. Відмова

від прийняття спадщини.

6. Проста відмова від прийняття спадщини та відмова на користь певної особи. Право прирощення.

7. Порядок оформлення спадкових прав. Свідоцтво про право на спадщину.

Тема 19 . Заповіт

Денна форма: лекції – 1 год., практичні – 2 год., самостійна робота – 4 год.

Заочна форма: лекції – 0.5 год., практичні – 1 год., самостійна робота – 6 год

(РН 9, РН 15, РН 17, РН 20, РН 21, РН 22).

1. Поняття та ознаки заповіту. Вимоги до форми та змісту заповіту.

2. Заповіти, прирівняні до нотаріально посвідчених. Заповіт з умовою. Спільний заповіт подружжя. Секретний заповіт. Принцип свободи заповідальних розпоряджень. Обмеження свободи заповідальних розпоряджень.

3. Обов'язкова частка у спадщині. Підпризначення спадкоємця. Усунення заповідачем спадкоємця від права спадкування. Заповідальний відказ.

4. Поняття спадкування за законом. Співвідношення інститутів спадкування за законом та спадкування за заповітом.

5. Коло спадкоємців за законом. Порядок закликання до спадкування за законом. Відумерле майно.

6. Характеристика нормативних актів, що регулюють питання переходу у спадщину окремих видів майна.

7. Спадкування предметів звичайної домашньої обстановки та вжитку. Спадкування права на пайовий внесок у житлово-будівельних та гаражно-будівельних кооперативах.

8. Характерні особливості спадкування земельних ділянок. Спадкове наступництво після смерті учасника господарського товариства.

9. Особливості спадкового наступництва акцій. Авторське право як об'єкт спадкового наступництва.

10. Перехід у спадщину обов'язків спадкодавця.

Разом за МК 2: денна форма: лекції – 8 год., практичні – 16 год., самостійна робота – 36 год.; заочна форма: лекції – 6 год., практичні – 5 год., самостійна робота – 48 год.

УСЬОГО: денна форма: лекції – 16 год., практичні – 36 год., самостійна робота – 68 год., всього 120 год; заочна форма: лекції – 12 год., практичні – 10 год., самостійна робота – 98 год., всього 120 год.

Форми та методи навчання

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, бінарні лекції, модельні практичні заняття у професійному середовищі, вебінари, науково-практичні семінари, дуальні заняття із залученням практиків.

Методи навчання: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, елементи навчальної гри.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук, екранна (проекційна) апаратура.

Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, навчальна платформа Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (розв'язання практичних задач, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом виставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

4 семестр:

- по 2 балів за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 16 балів за якісне оформлення індивідуального завдання;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

5 семестр:

- по 3 бали за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 6 балів за якісне оформлення індивідуального завдання;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, ессе, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студенти також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література:

1. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

2. Цивільне право: практикум / Р. Я. Демків, І. М. Євхутич, Т. В. Курило, В. О. Кучер, В. М. Парасюк; за ред. В. О. Кучера. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. Ч. 2. 208 с.

3. Цивільне право : практикум / Р. Я. Демків, І. М. Євхутич, Т. В. Курило, В. О. Кучер, В. М. Парасюк; за ред. В. О. Кучера. Ч. 1. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 180 с.

4. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л.

Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.

5. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т. В. Боднар, О.В.Дзера, Н.С.Кузнецова та ін.; за ред. О.В.Дзери. К., 2020. 896 с.

6. Васильєв С.В. Енциклопедія цивільного судочинства: основні інститути та теоретичні засади. Київ: Алерта, 2021. С. 632.

7. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: підручник / за ред.. Н.Ю. Голубевої. Одеса: Фенікс, 2021. 340 с.

8. Парасюк М.В. Цивільне право України (особлива частина) (у схемах та таблицях): навчальний посібник / М.В.Парасюк, В.М. Парасюк, Н.М. Грабар. Львів: Растр-7, 2021. 467 с.

9. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України. За заг. ред. Н. Ю. Голубевої. К., 2021. 840 с.

10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України (Дзера О. В. (кер. авт. кол.), Кузнецова Н. С., Луць .В. У 2-х т. К., 2019.

11. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: Монографія / за ред. Академіка НАПрН України О. Д. Крупчана, наук. ред. А. Б. Гриник. К., 2017. 334 с.

12. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. К.: Ліра К, 2018. 736 с.

13. Сучасні проблеми цивільного права та процесу : навч. посіб. За ред. Ю. М. Жорнокуя, Л. В. Красицької; Харків, 2017. 808 с.

14. Актуальні проблеми цивільного права і процесу: Навч. Посібник/ За заг. ред. Я.В.Матвійчук. К., 2012. 177с.

Допоміжна література:

1. Цивільне право України. Особлива частина. За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. К, 2017. 1176 с.

2. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, М. В. Домашенко, І. П. Жигалкін, І. В. Жилінкова. Х., 2014. 655 с.

3. Цивільне право України : підручник. Ч. 2. Особлива / Р. Б. Шишка, О. Є. Аврамова, В. В. Алямкін, А. С. Амеліна, О. І. Антонюк; ред.: Р. Б. Шишка. К., 2018. 994 с.

4. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина. К., 2018. 1200 с

5. Погорілко В. Ф. Конституційне право України. Академічний курс: підруч.: у 2 т. Т. 1 / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко ; за ред. В. Ф. Погорілка. К.: Юридична думка, 2006. 544 с.

6. Аналітичний огляд стану здійснення цивільного судочинства у 2019 році.

URL:https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Analiz_Civil_sudu_2019.pdf

7. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/ed20200718#Text>

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>

9. Спадкування за законодавством України. Коментар. Судова практика / Є.О. Рябоконь, СЯ. Фурса, Ю.О. Заїка та ін. К., 2009 352 с.

10. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / В.В.Комаров, К.В. Гусаров, Н.Ю.Сакара та ін.; за ред. В.В. Комарова. Х.: Право, 2016. С. 89 (автор підрозд. 1,5 розд. 1 Засади цивільного судочинства Комаров В.В.). 2 Васильєв С.В. Цивільний процес. Підручник / С.В. Васильєв. К.: Алерта, 2019. С. 32.

11. Коссак В.М. Право інтелектуальної власності / В.М. Коссак, І.Є. Якубівський. К., 2007. 208 с.

12. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. / за заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця ; [наук. ред. М. М. Хоменко]. -Київ : Юрінком Інтер, 2019. 1046с.

13. 94. Slipchenko A. S. Understanding the property within the EU private law / A. S. Slipchenko // Legal, Economic Science and Praxis. 2021. No. 1. Pp. 32–36.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – бібліотека ім. В.І. Вернадського
2. <http://zakon.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
3. <http://www.president.gov.ua> – Президент України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <https://supreme.court.gov.ua> – Верховний суд України
6. <https://my.gov.ua> - Єдиний державний портал надання адміністративних послуг
7. <https://reyestr.court.gov.ua> – Єдиний реєстр судових рішень

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

1. Подвірної О.В., Киричук Б.С. Особливості правового регулювання спадкового договору в цивільному законодавстві України та зарубіжних держав. Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Випуск 2(20). м. Рівне. 2023 р. С.79-81.

2. Подвірна О.В., Киричук Б. Теоретичні й практичні аспекти визнання правочину недійсним у цивільному судочинстві України та зарубіжних держав. Економіка. Фінанси. Право. № 11. С.52-55.

3. Пилипюк А.О., Подвірна О.В. Домашнє насильство в умовах війни в Україні. Актуальні проблеми розвитку сучасного права: українські реалії та зарубіжний досвід: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне, 12 жовтня 2023 р. /за заг. Редакцією А. В. Матвійчука. Рівне, Навчально-науковий інститут права Національного університету водного господарства та природокористування, 2023. С. 216-221.

4. Подвірна О.В., Сорокіна В.С. Особливості спадкування під час воєного стану. Матеріали Регіональної науково-практичної он-лайн конференція «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ» 2 березня 2023 року, м.Рівне, Україна. С.175-181.

5. Подвірна О. В., Красько З. В. Воєнний стан, як непереборна сила. Збірник матеріалів XII Міжнародна науково-практична конференція "MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE", 26-28.02.2023 Львів, Україна. С.1119-1124.

6. Щербяк Ю.В. Поняття системи гарантій правових форм переходу права власності на земельні ділянки громадянам України та їх види. Економіка та право. №3. 2019 .С.181-190.

7. Щербяк Ю.В. Перехід права власності громадян на земельні ділянки чи обіг земельних ділянок сільськогосподарського забезпечення: проблеми законодавчого регулювання. Держава і право. Випуск 85. Київ. 2019. С.204-215.

8. Щербяк Ю.В. Правові засади переходу права власності на земельні ділянки в Україні на конкурентних умовах. Recht der Osteuropaischen Staaten. 02/2020.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Вміння працювати в команді. Загальнокультурна грамотність. Здатність до навчання. Здатність логічно обґрунтовувати позицію.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentri-nezalezho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE: <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Усі виконані навчальні завдання здобувачі самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

- В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Автор
Старший викладач

Олена ПОДВІРНА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1122
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100